

Lunds universitet
Rektor

Juridiska avdelningen
Verksjurist Pontus Kyrk
BESLUT

2005-10-18
Reg.nr 31-2853-05

Anmälan mot Lunds universitet angående ett examensärende

Bakgrund och anmälan

N N överklagade ett beslut av Lunds universitet att avslå hans ansökan om filosofie magisterexamen med huvudämnet allmän språkvetenskap. Universitetet motiverade sitt beslut med att de lokala tillämpningsföreskrifterna inte medgav att två generella examina på samma nivå och med samma bestämningsord t.ex. filosofie, utfärdades till en och samma individ (N N hade tidigare erhållit en filosofie magisterexamen vid Lunds universitet). Universitetet anförde i yttrande till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) att reglerna kring examen återfanns i *Lokala föreskrifter rörande examina, betyg samt utbildnings- och kursplaner inom den grundläggande högskoleutbildningen* som hade fastställts av universitetsstyrelsen den 10 juni 1993. Universitetet menade förvisso att benämningen föreskrift var "olycklig" då universitetet inte har något bemyndigande att utfärda föreskrifter men att det var nödvändigt att offentliggöra universitetets tolkning av högskoleförordningen genom lokala regler. ÖNH fann i beslut den 13 maj 2005 att universitetet saknade stöd för att tolka examensordningen på det sätt universitetet gjort, och undanröjde därför universitetets beslut. Eftersom universitetet inte hade bedömt N Ns ansökan i sak, återförvisades ärendet till universitetet för erforderlig handläggning.

N N har i en anmälan till Högskoleverket anført att verket, med anledning av vad som förevarit kring hans examensansökan, bör granska Lunds universitets agerande och då främst beslutet att begränsa det antal examina som en student kan få vid Lunds universitet, särskilt i ljuset av den betydelse en examen har för den enskilde. N N har vidare framfört kritik mot att han vid tidpunkten för anmälan (åtta veckor efter nämndens beslut) ännu inte har erhållit någon examen. Han ansökte i oktober 2004 och fick avslaget i januari 2005. Han ifrågasätter varför en ny handläggningsperiod om minst åtta veckor skall följa på nämndens beslut om återförvisning.

Utredning

Lunds universitets yttrande

Anmälan har remitterats till Lunds universitet för yttrande. Universitetet har i sitt remissvar anført följande.

/.../ N N har i en anmälan till Högskoleverket ifrågasatt universitetets agerande vid såväl fastställande av lokala regler för examina som vid handläggningen av hans examensansökan. Universitetet vill härmed lämna följande yttrande.

Universitetet anser, precis som framförs i det yttrande universitetet tidigare ingett till Överklagandenämnden för högskolan och som N N refererar till, att universitetet inte bara har rätt utan också skyldighet att tolka de övergripande regelverk som finns i högskolelag och högskoleförordning. Det är vidare viktigt att ge tolkningen en regelkaraktär, så att universitetets praxis blir känd och tillgänglig för dem som berörs av besluten. Universitetsstyrelsens beslut 1993-05-27 om lokala föreskrifter rörande examina, betyg m m innehåller ingenting som går utöver universitetets rätt att göra sådana tolkningar. Överklagandeinstitutet existerar just för att en sökande som inte är nöjd med universitetets beslut ska kunna få detta prövat. I det fall Överklagandenämnden gör en annan tolkning av regelverket än universitetet och alltså undanröjer det överklagade beslutet anpassar självklart universitetet sin praxis, så att den står i överensstämmelse med Överklagandenämndens tolkning. Så har också skett i det aktuella fallet. Universitetets information om och handläggning av examensärenden har ändrats. Arbetet med att ge en ny utformning för det lokala regelverket i examensfrågor pågår.

N N vill också att Högskoleverket utreder universitetets handläggning av examensansökningar, uppenbarligen på grund av den tid det tog för universitetet att hantera hans examensansökan efter att Överklagandenämnden undanröjt universitetets tidigare beslut i ärendet. Universitetet vill därför framföra att N Ns examensansökan åter togs upp till handläggning efter att universitetet tagit del av Överklagandenämndens beslut i ärendet daterat den 13 maj. Examensbeviset expedierades den 15 juli. Handläggningen drog ut något på tiden, då det visade sig att N Ns examensansökan inte uppfyllde kravet på 160 poäng för en magisterexamen. Ansökan innehöll överlappande kurser om 20 poäng, varför examensavdelningen tvingades ta kontakt med N N för att få ansökan kompletterad, så att den uppfyllde examenskraven./.../

N N har inkommit med slutligt yttrande.

Högskoleverkets bedömning

Enligt 6 kap. 15 § högskoleförordningen (1993:100) skall student som uppfyller fordringarna för examen på begäran få examensbevis av högskolan.

Av 7 § förvaltningslagen (1986:223) följer att varje ärende där en enskild är part skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Justitieombudsmannen (JO) har i flera beslut uttalat sig om handläggningstiden för examensbevis. I ett ärende hade handläggningen av två studenters ansökningar om examensbevis tagit fyra och en halv respektive två och en halv månad. JO fann att handläggningstiderna mot bakgrund av det allmänna skyndsamhetskravet i 7 § förvaltningslagen inte var godtagbara (JO: s beslut 2004-12-06, dnr 314-2004) och 673-2004).

Högskoleverket har, i rapporten *20 åtgärder för att stärka studenternas rättssäkerhet* (2001:27 R, s. 65 f.) föreslagit att en bestämmelse skall införas i

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2005-10-18

Reg.nr 31-2853-05

Sid 3

högskoleförordningen med den innebörden att en högskola skall fatta beslut om examensbevis inom två månader från ansökningsdagen. Om ansökan måste kompletteras eller om det finns andra särskilda skäl får tidsfristen förlängas.

Lunds universitets handläggning av N Ns begäran om ett examensbevis som följde på ÖNH:s beslut den 13 maj 2005 tog cirka två månader. Högskoleverket anser att den handläggningstiden var rimlig, särskilt som N Ns ansökan enligt universitetet inte var komplett. Handläggningstiden gällande N Ns första ansökan har Lunds universitet inte kommenterat. Av utredningen i ärendet framgår att han ansökte om examensbevis den 4 oktober 2004. Avslagsbeslutet fattades den 20 januari 2005. Handläggningen tog således cirka 15 veckor. Universitetet har inte anfört några särskilda skäl till varför handläggningstiden var så lång.

Högskoleverket konstaterar att handläggningstiden överskrider den tid som JO funnit skälig för utfärdande av examensbevis och för detta kan universitetet inte undgå kritik. Inget har dock framkommit som föranleder Högskoleverket att, såsom N N begärt, utreda universitetets rutiner för utfärdande av examensbevis.

Vad gäller frågan om Lunds universitets regelverk kring bl.a. examen har universitetet i sitt yttrande anfört att det med anledning av ÖNH:s beslut ändrat sin praxis så att den är i överensstämmelse med nämndens tolkning. Arbetet med en ny utformning av det lokala regelverket pågår också för närvarande enligt universitetet. I princip alla lärosäten i Sverige har sitt eget regelverk kring frågor om bl.a. examen. Att många lärosäten väljer att benämna dessa regler för föreskrifter ter sig mindre lyckat då lärosätena, som Lunds universitet mycket riktigt konstaterar, saknar uttrycklig rätt att utfärda föreskrifter i detta avseende. Högskoleverket har, i rapporten *20 åtgärder för att stärka studenternas rättssäkerhet* (s. 50 f.) framfört att det är angeläget att regeringen genom ändringar i högskoleförordningen förtydligar när universitet och högskolor bemyndigas att meddela föreskrifter. Något sådant förtydligande har dock ännu inte gjorts. Däremot anses varje lärosäte i den mån sådant utrymme medges, inom ramen för högskoleförfattningarna, ha rätt att göra sin tolkning av t.ex. examensordningen. I förevarande ärende har Lunds universitet gjort sin tolkning av examensordningen, men ändrat denna sedan ÖNH funnit att stöd saknades för universitetets tolkning av bestämmelserna. Mot denna bakgrund finner Högskoleverket inte skäl att ytterligare uppehålla sig vid denna fråga.

Ärendet avslutas.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Barbro Molander, efter fördragning av verksjuristen Pontus Kyrk.

Annica Lindblom

Pontus Kyrk

Kopia till N N